

FORUM

NORGE TSJEKKOSLOVAKIA

č. 10 - leden 1993

O PÁNECH ZE SPOLKU A JINÝCH ZÁLEŽITOSTECH

Konečně náš časopis začíná splňovat, co se slibuje v jeho záhlaví: stává se fórem pro výměnu názorů mezi lidmi československého původu usazenými v Norsku. V něco takového jsme doufali při jeho založení a je jen škoda, že impulsem se stal až poněkud kontroverzielní příspěvek paní Stoszkové. Nebudu se tady zabývat jeho obsahem, toho se týkají odezvy uveřejněné níže. Chtěl bych spíše využít příležitosti k tomu, abych odmystifikoval něco, čeho se zmíněný dopis nepřímo také dotýká, totiž způsobu jakým je spolek řízen a co taková činnost obnáší. Měl jsem příležitost být při tom od samého začátku a skutečnost, že moje období ve výboru končí, k podobné rekapitulaci sama vybízí.

Za prvé, spolek se od svého založení řídí stanovami, jež podle názorů členů, kteří je přijímali, jsou zárukou demokratického vedení. Podle nich jsou v období mezi dvěma výročními schůzemi spolkové záležitosti spravovány výborem, který byl navržen a přijat členy spolku. Vaším zvolením dostává výbor mandát k rozhodování na dobu jednoho roku a ze své činnosti na konci tohoto období podává zprávu. Nesouhlas s rozhodnutími výboru má ovšem možnost každý kdykoliv vyjádřit. Jedná-li se o věc dostatečně závažnou a podpořenou větším počtem členů, může dojít i k svolání mimořádné schůze, která celou záležitost přivede na správnou míru. Členové výboru jsou tedy pod přímou kontrolou vás všech, tak jak se na demokraticky vedenou organizaci sluší.

Další mýtus, i když jistě ne všeobecně rozšířený, kterým je domněnka, že členové výboru mají ze své funkce požitky, je opravdu ilusorní. Nejen že funkce ve výboru není placená, členové výboru platí jak normální členský příspěvek, tak i plnou cenu za účast na placených spolkových akcích. Po pravdě řečeno, stalo se vícekrát, že výbor uhradil vlastní sbírkou i různé nečekané spolkové výdaje. Jedná se opět o snadno kontrolovatelnou záležitost, viz výroční pokladní zprávu.

Skutečnost je tedy taková, že jedinou motivací pro často náročnou práci, vykonávanou ve volném čase, je jen přesvědčení, že to celé má smysl. Odměnou jsou momenty, kdy podobný přístup projeví i další členové spolku a společně se dílo podaří. Byl bych rád, aby si každý byl těchto skutečností vědom, až na příští schůzi bude rozhodovat o složení nového výboru.

Apropos volby! Podle stejných stanov, o kterých je řeč výše, se voleb mohou účastnit jen řádní členové, t.j. ti, kteří nejpozději do výroční schůze uhradili členský příspěvek za rok 1992! Vedle voleb, které jsou jedním z hlavních bodů programu, bude mít členská schůze také možnost vyjádřit se k budoucí formě spolku po nedávném rozpadu Československa. I když výbor je toho názoru, že se nejedná o událost natolik významnou, abychom spolek přetvářeli, bude poslední slovo vaše. V této souvislosti navrhuje výbor jenom následující úpravu spolkových stanov:

- dosavadní klausule o přispívání spolku k demokratickému vývoji v Československu se vypouští
- účelem spolku bude nadále zprostředkování vzájemnosti norskó-české a norskó-slovenské (tedy nikoliv jako doposud, norskó-československé).

Vedle těchto, pro budoucnost spolku určitě závažných záležitostí, proběhne ovšem i řada dalších zajímavých diskusí, proto doufáme v hojnou účast.

Závěrem bych chtěl napravit případný mylný dojem, který můj úvodní odkaz na dopis paní Stoszkové mohl vyvolat. I když s jejími názory

nesouhlasím, cením si toho, že dopis poslala. Jedná se o něco, co pro nás Čechy (o Slovácích nevím) není vůbec běžná věc (viz už historiku o zabíjení koček v České otázce od TGM): vyjádřila svůj nesouhlas konkrétně a zcela adresně. Takový způsob je mnohem případnější než kritika pronášená v bezpečném ústraní, která, jak známo, neřeší vůbec nic. Rád bych, aby příští schůze spolku opravdu přinesla jasno v otázkách, které nám všem leží na srdci.

JEŠTĚ PŘED TÍM SE OVŠEM SEJDEME NA PLESE!

Karel Babčický

NEDOŽITÉ ČESKOSLOVENSKÉ PĚTASEDMDESÁTINY

Následující příspěvek došel až po uzávěrce minulého čísla. Tím se stalo, že některé formulace v něm uvedené už zatím byly předběhnuty vývojem. I tak je text aktuální jako rekapitulace nedávno uzavřené kapitoly středoevropské historie, zvláště pro mladší generaci.

Je to již tři roky, co přední stránky československých novin pokrývají zprávy a úvahy o formě budoucího soužití mezi Čechy a Slováký, hlavními národy obývajícímí stále ještě existující federací ve středě Evropy. Separatizační proudy podtrhují rozdíly mezi oběma stranami natolik, že se skutečnost, ze spolu vydržely po sedm desetiletí, může zdát až neuvěřitelná. Federalisté oproti tomu ne vždy respektují rychlost rozpadu a pokročilost stavu jednání mezi oběma vedoucími politickými resprezentacemi. Výsledek - dělení země - je však už tak jako tak definitivní.

Je rozdělení Československa více méně logickým vyvrcholením, nebo spíš neočekávaným překvapením?

Deklaraci o vytvoření společného státu podepsali zástupci českých a slovenských organizací 30. května 1918 v USA. Takzvanou Pittsburskou dohodou potvrdili vzájemné soužití s tím, že československý stát bude republikou s demokratickou ústavou a Slovensko bude mít svoji vlastní administrativu, svůj sněm a svoje soudy. Slovenština se stala úředním jazykem "ve škole, v úřadech a veřejném životě vůbec". Jeden z oněch šestadvaceti mužů, jejichž podpis se pod listinou objevil, Tomáš Garrigue

Masaryk, se po oficiálním vyhlášení Československa dne 28. října 1918 stal prezidentem nové republiky.

Mladý stát byl pro obě strany formou vysvození z dosavadních závislostí - v českém případě z područí Vídně a Habsburků, v případě slovenském z tisícileté nadvlády uherské. Ne všichni však tomuto "sňatku z rozumu" přáli. Tehdejší konzervativní slovenská Národní strana se například obávala přílišného radikalismu a liberalismu české politiky. Jindy byla dravost českých kapitalistů, kteří rozpadem Rakousko-Uherska získali pro své podnikání volnější ruce, na chudém a zaostalém Slovensku chápána spíš jako kolonizační úsilí. I v náboženských otázkách se vyskytly pochybnosti - slovenské katolické kruhy si byly vědomy, že v područí Uhrů byla moc církve a stejně tak i katolická víra chráněna mnohem víc, zatímco ve spojení s Čechy bylo najednou obojí ohroženo. Jazyk český byl totiž jimi chápán jako jazyk kacírů.

Společná radost proto netrvala dlouho. Když se na evropské politické scéně objevil Adolf Hitler, demokratické Československo se dostalo do popředí německého zájmu. Pod zámkou ochrany práv německé národnostní menšiny v Sudetech (Němců žilo tehdy v československém státě více než Slováků), povzbuzen úspěchem osudné dohody z Mnichova, vyslal Hitler k sousedům vojáky a nad Čechami a Moravou byl ustaven protektorát. O jediný den dříve, 14. března 1939, byl na Slovensku poprvé v historii vyhlášen samo-

statný Slovenský stát. Prezidentem tohoto útvaru se stal dr. Jozef Tiso.

Postoje k pronacistickému Slovenskému státu z let 1939-45 se u dnešních Slováků velmi různí. Pro jedny byl vyvrcholením po staletí trvajících emancipačních snah slovenského národa, který měl po prvé možnost vládnout si sám. Pro jiné se stal národní ostudou. Skupině představitelů okolo prezidenta Tisa šlo údajně o vytvoření celku klerikálně stavovského, zatímco druhý tábor, zastupovaný tehdejšími předsedou vlády a jeho ministrem vnitra, se zhlédl v národně socialistickém systému po vzoru nacistického Německa.

Čtyři desetiletí komunistické vlády zabránila širší diskusi a vysvětlování sporných bodů, debata o rozdílnosti pojetí politiky na Slovensku za druhé světové války je tedy nyní o to intenzivnější. Zajímavá je zejména polemika okolo Tisovy osobnosti samotné. Podle dosavadního oficiálního československého výkladu byl Tiso na listině mezinárodních válečných zločinců. Nové názory však i tuto skutečnost zpochybňují a sama Slovenská národní rada, slovenský parlament, rozhodla, že vina prvního slovenského prezidenta není jednoznačná a že je tedy zapotřebí znovu ji prošetřit. Tiso byl hlavou státu, jehož sněm se 15. května 1942 usnesl na deportaci všech Židů z území Slovenska a tím zapříčinil utrpení, potupu a násilí. Noví Tisovi zastánci poukazují na to, že prezident mohl poskytovat výjimky z uvedého zákona a že to také dělal. Podle nich prý zachránil před deportací 30.000 Židů. Měníci se postoje velmi dobře ilustrují slova dr. Žabkaye, někdejšího Tisova obhájce, o nátlaku na dosud žijícího žalobce dr. Rašlu: "Čtyřicet let mne bili za to, že jsem obhajoval Jozefa Tisa. Dnes chtějí bít jeho za to, že Tisa obžaloval".

Přítomnost Sovětského svazu ve střední Evropě bezprostředně po druhé světové válce a československá politická orientace řešila československou otázku nikoli v souladu s národnostními požadavky, ale zejména s mocenskými ambicemi tamní komunistické strany. Část Slovenska zvaná Podkarpatská Rus, území 12.644 čtverečních kilometrů se 604.000 obyvatel, byla postoupena SSSR. Nezdánilo se úsilí československé vlády o násilné vysídlení šestisettisícové maďarské menšiny z jižního Slovenska (tato otázka zůstala velmi citlivou až do dnešních dnů). Došlo však k nejvýznamnější ústavní změně - uznání svébytnosti slovenského národa (předtím převažovaly tendence považovat slovenský národ za součást

národa českého) a ke stanovení pravomocí jeho národních orgánů.

Vzhledem k tomu, že ve volbách v roce 1946 zvítězila v Čechách a na Moravě komunistická strana a na Slovensku nekomunisté, kteří hodlali budovat režim politického katolicismu a nikoli "diktatury proletariátu", nedařilo se některá rozhodnutí československé komunistické vlády ve východní části znovuspojeného státu prosazovat. V té době byly Slovensku některé pravomoci odňaty a nejvyšší centrální moc se soustředila v Praze. Nešlo však o problém čistě národnostní; i ostatní československé regiony ztratily ze své svébytnosti ve prospěch centralistické komunistické totality. Pražští komunisté byli v té době navíc vydatně podporováni Komunistickou stranou Slovenska.

V nejvyšších komunistických orgánech zasedali jak Češi, tak i Slováci. Postupem času se stalo nepsaným zákonem, že byl-li nejvyšší představitel komunistické strany a prezident společného státu Slovák (stalo se tak jen jednou v případě Gustáva Husáka), předseda vlády pocházel z Čech a naopak. Hlediska třídní byla však pro komunistický režim přednější než požadavky národnostní. Čerstvější vzduch při politických diskusích v průběhu tzv. pražského jara roku 1968 jen ukázal, že komunistické řešení zemi národnostní stabilitu zajistit nedokázalo. Ostatně právě rozpory mezi Čechy a Slováky v komunistické straně byly významným podnětem k odstranění dosavadního prvního tajemníka KSČ a prezidenta země Antonína Novotného, původem Čecha, a do jisté míry i jeho nahrazení Slovákem Dubčekem. V témže roce byl přijat zákon o československé federaci, jímž se Bratislava po dlouhých průtazích a podporu z české strany konečně uzákonila jako hlavní město Slovenska.

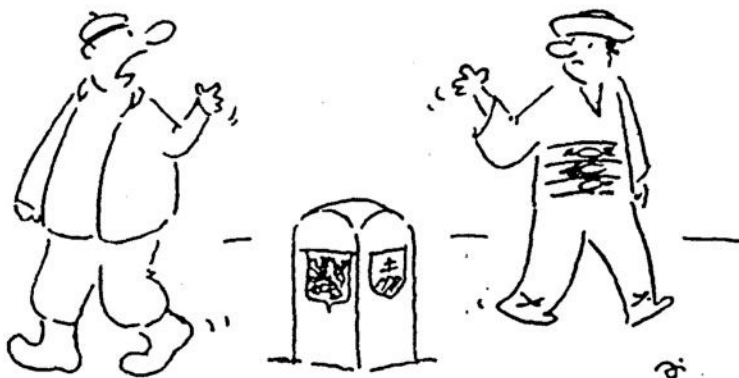
Těžko kontrolovatelná exploze nacionalismu po 17. listopadu 1989, zamlžování cílů, o něž nové slovenské vládě skutečně šlo, a lavinovitý rozpad jednotné země, která chtěla navázat na demokracii a prosperitu tzv. první republiky z meziválečných let, jsou zřejmě největším zklamáním při sledování polistopadového vývoje v Československu samém. A tak se pouhé tři roky po "sametové revoluci" blíží v centru Evropy hodina "sametového", mírového rozvodu.

Muselo k němu dojít? Snad ano, protože pokusů o řešení bylo již mnoho a ani jeden neuspěl. Snad i proto, že nynější pojetí, národní i ekonomické, se navzájem značně různí. Růz-

ná je i mentalita a důvěryhodnost vůdců, kteří se spolu mají dohodnout.

Optimisté tvrdí, že rozvod je nutný k tomu, aby obě strany viděly, jak jsou si navzájem blízké, a potom se mohly opět, tentokrát však absolutně rovnoprávně, spojit. Nynější slovenská politika však zřejmě ukazuje příliš mnoho tváří k tomu, aby mohla v dohledné době případně znovunabýt podporu na české straně, a to i navzdory tomu, že si většina Čechů ještě nedávno přála ve federaci setrvat. Společná vůle ovšem počítá se znovusblížením pod vlajkou Evropských společenství. Sblížením, jež sice nebude takové, jako to právě končící, ale které by už nemělo být diktováno ani okolnostmi po skončení světových válek, ani snahami o totalitní vnučování vlastní vůle jiným.

Tomáš Sniegoň

TAK NA SHLEDANOU NĚKDY V EVROPĚ! . .

VÁŽENÁ REDAKCE!

Dopis paní D. Stoszek má dva zásadní názory a připomínky k činnosti spolku:

První připomínka napadá pořádání tábora ve Storsandu pro děti z Čech, které trpí alergií. Myslím, že pokud není pisatelka lékařka, může těžko posoudit, zda-li je pobyt dětí v Norsku prospěšný či nikoliv. Jinak i laik ví, že alergií je mnoho druhů a stejně tak mnoho osob, které alergiemi trpí. Tato choroba neuznává žádné hranice ani státoprávní uspořádání - prostě existuje. Jde jen o to, kde mají postižení lepší podmínky k překonávání obtíží. Snad nebudu nadsazovat, když budu tvrdit, že v Norsku je daleko čistší ovzduší, než např. v

Čechách. Děti z Čech trpí dýchacími obtížemi a s tím zřejmě spojenou alergií na škodliviny v ovzduší. Je naprosto jisté, že pobyt v čistém ovzduší určitě neuškodí, ale spíše pomůže.

Vedle toho existuje ještě jiné hledisko, které je neméně důležité:

Čtyřicetiletý život v kleci jak známo vedl jednak k emigraci, jednak k devastaci myšlení a představ o světě. To konečně pominulo a všichni mohou cestovat. Proč tedy nedopřávat právě dětem - základu nastupující generace - poznávání jiných zemí a pohled na jiný svět? Bylo by neodpustitelné jim to odpírat.

Je pravda, že tábor ve Storsandu byl určen pro děti emigrantů a jeho cílem bylo udržovat v dětech sounáležitost s vlastí a jazykem. Je to ale už pár let od vzniku tábora a děti mezitím už odrostly. Mimo to na posledním táboře (asi před třemi lety) se z Norska účastnilo pouze jedno dítě; ostatní byly ze Švédska, Německa, Anglie a Itálie. Navíc prázdniny trvají dva měsíce, které se dají jistě vhodně využít pro obě strany. Jakákoliv řevnivost uškodí totiž právě jen dětem, a to určitě nikdo nechce.

Druhá připomínka se týká poměru Čechů a Slováků a jejich spolkování. Tuto debatu lze ukončit otázkou: kdo z nás může tvrdit, že je stoprocentním Čechem nebo Slovákem?

Tisíce let lidstvo vandruje Evropou, tisíce let se vedou války, tisíce let se národy mísí, takže otázka národnosti je dost pochybná. Jediným rozdílem je mateřská řeč, podotýkám jediným a mateřská. Dále je známo, že lidé se odjakživa sdružují a zvláště v cizím prostředí. Není tedy divu, že lidé jednoho jazyka mají k sobě nejbližší. Sejdou se, poklábosí a jsou spokojeni. To je jejich nezadatelné právo. Pokud někteří podlehnou názoru nezodpovědných politiků usilujících o přehradu mezi lidmi, pak je to zase jejich věc a právo, ale musí počítat s případným nesouhlasem ostatních.

Neznám přesný počet emigrantů z Československa v Norsku. Ale určitě nás není tolik, aby to stálo za to dělit se na dva tábory. Jsme pouhou kapkou v norském moři a rád bych, abychom právě my tady, Čechoslováci, dokázali politikům doma, že jakékoliv dělení státu s tradicí a tvrdou prací vydobytým respektem ve světě, je zbytečné a krokem zpátky.

Petr Tysl

Monradsgt. 13C, 0564 Oslo

MILÁ PANÍ DÁŠO

kde se ve Vás bere tolik nevraživosti vůči Slovákům? Nevidím důvod, proč bychom jim měli nějak zakazovat účast na našem společně založeném Fóru. Pokud se navíc scházejí mezi sebou, mají asi potřebu vidět se častěji a tomu se vůbec nedivím. Také bych byla pro častější schůzky zcela neformálního charakteru.

Vám také nikdo nebrání scházet se např. s Čechy mimo naši společnou organizaci.

Mně samotné je velice líto, že dochází k rozpadu státu, ale zcela chápu, že je to nevyhnutelné. Není však důvod, aby to nějak ovlivnilo nás tady v Norsku, kde je pouze hrstka lidí, která má opravdu zájem a možnost scházet se na našich setkáních.

Když můžeme žít slušně ve společnosti Norů a být např. členy různých jejich spolků, proč bychom se měli chovat jinak ke Slovákům!

Nechci tímto vyvolat nějakou rozsáhlou dis-

kusi, protože každý má jistě svůj vlastní názor, ale byla bych vděčna spolku, kdyby prostě na příští schůzi prohlásil, že nikomu nebude bráněna ani znepríjemňována účast na činnosti spolku a že jsme rádi, že alespoň tady v Norsku můžeme zůstat pohromadě. Pokud by snad však Slováci, či někteří z nich, chtěli vystoupit a třeba utvořit vlastní spolek, jistě to není žádný problém.

Co se týče Storsandu, neznám přesně jeho historii a ještě se mi nepodařilo se tam podívat. Myslím si však, že se jistě najde vhodná forma, jak kombinovat pobyty dětí zdejších krajanů, popř. i s dětmi krajanů z jiných zemí, s tábory pro děti z Čech, Moravy či Slovenska. Jsem sama ochotna zapojit se do činnosti nadace Solgløtt a pokud bude v mých silách, pomoci při organizaci podobných akcí.

S pozdravem Vám všem

Yvona Holbein Dybvik, Oslo

INFORMACE Z ČESKÉHO VELVYSLANECTVÍ

- V návaznosti na vznik samostatné České a Slovenské republiky působí v Norsku od 1.1.1993 velvyslanectví České republiky. Na základě dohody o rozdělení majetku bývalé ČSFR v zahraničí sídlí na adrese Fritznern gate 14, 0244 Oslo (bývalé obchodní oddělení velvyslanectví ČSFR), tel. 43 00 34 nebo 43 00 02, fax 55 33 95. Vedením velvyslanectví byl pověřen jako charge d'affaires ad interim pan Ivan Jestřáb. Úřední hodiny konzulárního oddělení jsou stanoveny od 11⁰⁰ do 12⁰⁰ každý pracovní den, ovšem návštěvníky z řad českých krajanů a usedlíků rádi uvítáme - nejlépe na základě telefonické domluvy - kdykoli.
- Dne 16. prosince 1992 přijala Česká národní rada Ústavu České republiky. (*Základní informace k Ústavě ČR, která nabyla účinnosti dnem 1. ledna 1993, jsou k dispozici na adrese spolku*).
- Dne 29.12.1992 přijala Česká národní rada nový zákon o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky. Zákon nabyl účinnosti dnem 1.1.1993. Podle zákona jsou státními občany ČR fyzické osoby, které měly k 31.12.1992 státní občanství

Zveme všechny členy na valné shromáždění, které se bude konat u pana Havelky, Kronprinsesse Märthas plass 1, v sobotu 20.3. t.r. v 18⁰⁰ hodin.

Program večera:

Schválení agendy
Ustavení kontrolní komise a zapisovatelů
Výroční zpráva
Účetní zpráva a rozpočet pro příští období
Volba - dvou nových členů výboru
- volební komise
- předsedy
Schválení návrhu úpravy stanov Fóra
Norsko-Československo
Různé

V druhé části večera budeme mít možnost setkat se se zástupci velvyslanectví České a Slovenské republiky a mluvit o perspektivě našich vztahů.

Jako obvykle připraví pan Havelka velký výběr svých lahůdek.

Se srdečným pozdravem

Výbor Fóra Norsko-Československo

ČR a zároveň státní občanství ČSFR. Podle dosavadních právních předpisů a tohoto zákona mají české státní občanství jednak všechny tyto osoby narozené na území ČR, dále ty, které v roce 1969 si státní občanství ČR zvolily, resp. čs. státní občané narození v cizině, kteří byli k 1.1.1969 v ČR přihlášení k trvalému pobytu. Osoby, které mají občanství ČSFR, ale (na základě výše uvedených kritérií) nemají specifikováno, zda mají občanství ČR nebo SR, budou mít možnost stát se občany ČR prohlášením (v ČR u okresního úřadu podle místa trvalého pobytu, v zahraničí prostřednictvím českého zastupitelského úřadu). Jakmile budou známy bližší podrobnosti a přesný postup, podáme potřebné informace.

- Dosavadní cestovní pasy ČSFR (ČSSR) zůstávají prozatím v platnosti. V blízké době bude nutné provést v těchto pasech

KONEC SPOLEČNÉ MĚNY - OČEKÁVANÉ PŘEKVAPENÍ LETOŠNÍHO ROKU?

V českých novinách se začínají objevovat reprodukce návrhů nových českých bankovek. Pokud se dá posuzovat podle černobílého provedení, jedná se o velice krásné peníze v hodnotách 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 2000 a 5000 Kč, s portréty českých historických osobností:

- 10 Svatopluk
- 20 Přemysl Otakar I
- 50 Sv. Anežka
- 100 Karel IV
- 200 J.A.Komenský
- 500 Božena Němcová
- 1000 František Palacký
- 2000 Ema Destiniová
- 5000 T.G.Masaryk

Kdy se tyto nové bankovky objeví v oběhu je závislé na datu eventuální měnové odhlášení. Podle komentářů expertů, tipujících trvanlivost česko-slovenské valutové unie se jedná o pár měsíců, ti nejoptimističtější tipují "deadline" někdy okolo letních prázdnin.

A aby spekulantů nestěhovali přes hranice pytle s penězi, přijde tato odhlášení náhle, jako blesk z čistého nebe.

V praxi to znamená, že český národ bude - po uzavření hranic na všech stranách (asi tak na dva dny), stát ve frontách, aby si nechal okolkovat své staré československé papírové pení-

vyznačení (zápisem, okolkováním) jejich platnosti jako pasů České republiky. Jakmile bude rozhodnuto o příslušném postupu, budeme opět informovat.

- Generální ředitelství cel upozomilo na zpřísnění kontrol vývozu a dovozu čs. měny (osoba s trvalým pobytom v ČR má možnost vyvézt maximálně 1000,- Kčs, ostatní pak pouze 100,- Kčs) a požádalo všechna velvyslanectví o co nejširší zveřejnění svého upozornění.
- Nakladatelství Evropského kulturního klubu (Palác Pálffy, Valdštejnská 14, 110 00 Praha 1) vydalo v roce 1992 báseň Henrika Wergelanda *Obraz s květinami* Jana Van Huysuma - publikace obsahuje současně originál i český překlad (Josef Vohryzek, Josef Hiršel). Jde o velmi pěknou knihu, kterou můžeme všem zájemcům vřele doporučit.

ze. A to třeba ještě dříve než tyto krásné, nové bankovky budou vytištěny.

Ti z nás, kteří mají nějakou tu tisícovku v peněžence (smí se to vůbec?) by ji měli tedy co nejrychleji při příští návštěvě staré vlasti utratit.

Vladimír Blažek

KDO MI PORADÍ?

Sedl jsem si po Novém roce k dopisu a napsal jsem jej svižným tempem. Během deseti minut byl dopis v obálce. Ale pak to přišlo... Czechia zní blbě, Tsjekko je vlastně Česko a to byla přece pouze "naše emigrantská" zkratka. Hitler říkal protektorátu Tschechei, takže to také ne. Tschechien?

Nebo je to Bohemia? Vždy jsem obdivoval zlatá písmena nad portálem Národního musea, kde stálo MUSEUM REGNI BOHEMIAE. A tak jsem to poslal do země bohémů.

(V příštím čísle pokračování - došel dopis?)

Vladimír Blažek

První řešení:

Problém se stejně týká i dopisů určených na Slovensko. Kdo zaručí, že takový dopis neskončí např. ve Slovinsku? Což tedy používat osvědčené Československo a nehodící se škrtnout?

MIKULÁŠSKÁ V OSLO

Byli jste na naší československé mikulášské 5. prosince? Nebyli? Tak Vám tady o ní něco povíme.

Ano, mikulášská byla, vlastně první svého druhu v Norsku; snad se někdy někde aranžoval Mikuláš pro děti v menším, lokálním měřítku, ale dosud ne v té podobě jako minulý prosinec.

Když výbor Fóra měl svou měsíční schůzi v září minulého roku, tak - vlastně již po schůzi při oblékání svršků - projevil jeden člen nasmělým hlasem návrh na uspořádání mikulášské zábavy, jako silné konkurence tradičním norským vánočním tabulím. Návrh byl přijat zbytkem přítomných členů výboru celkem pozitivně, k čemuž přispěla také skutečnost, že vhodnou náhodou padlo 5. prosince 1992 právě na sobotu, takže naděje na dokonalou náladu byla nasnadě. Po této krátké, předběžné úmluvě se členové schůze rozešli do deštivé noci na cestu domů. Ale seménko již bylo zasazeno do půdy.

Podepsaná, pro delší pobyt v Československu a tamodsud domů přivezenou virosu, se ani v nejmenším neúčastnila podrobných příprav k zábavě ve formě rozdělení funkcí mezi svolné členy výboru, a setkala se s mikulášskou teprve až vylovila z poštovní schránky pozvánku. Mikulášská tedy byla faktem.

Odehrávala se v krásných místnostech v přízemí Goethova ústavu na Grønlandu, které jsme laskavostí pana ředitele Trappa dostali na tento večer k dispozici. Zábava začínala v šest hodin, ale už od pěti se začali trousit hosté. Rodiny s dětmi nebo bez, přátelé spolu a jednotlivci. Češi, Slováci, Norové i jiné národnosti. Místnost byla vyzdobena girlandami, všechny stoly, asi pro sedmdesát osob, velmi vkusně prostřené k této příležitosti, i když papírovými hrnečky a talířky s plastikovými skleničkami. U čelné stěny bylo postaveno několik stolů s vícero mísami báječného štrúdlu a domácí vánočky s mandlemi, obojí napečené jednou laskavou krajankou a šikovnou členkou Fóra. Na všech stolech se objevily láhve Coly a Sola a konve výborné kávy. Předseda spolku uvítal hosty na první mikulášské a poděkoval (dobrou němčinou) přítomnému panu řediteli za laskavé zapůjčení sálu. Ten byl už plný a stále ještě přicházeli hosté. Později byly koláče vystřídány vyrovnanými zástupy chutných českých chlebiček, které zručné a pilné ruce děvčat z výboru a pomocníků kouzly v kuchyni. I o hudbu bylo postaráno, slovácké písně se linuly

ze sterea. Spokojené hlaholení se rozléhalo sálem, hosté si dali chutnat.

Pojednou se ztlumila světla, andělský hlas se rozlehl sálem a vstoupila ta nám tak známá a drahá - a pro mnohé z nás mnoho desetiletí nespátřená - trojice: Mikuláš, anděl (nebesky krásný), a řetězem chrastící čert. Skotačící děti ztichly a nejistě se dívaly po Mikuláši s velkým pytlím na zádech a s berlou. Naše československá kolonie musela být zřejmě celý rok velice hodná, každý z nás dostal od Mikuláše pytlíček s dobrotami - z Československa! Geniální to nápad paní Evy Lyngás, nakoupit sladkosti tam a pomocí vyškovských šoférů je dovézt sem. Děti přestaly mít strach a lovily o překot v pytlících.

Byla také loterie s krásnými a cennými výhrami (čím to asi je, že nikdy nic nevyhraju?), vylosování dortu, láhvi a sklenic nejrůznějšího obsahu proběhlo v báječné náladě a s humorem. Od začátku až do konce se lidé bavili, přátelé z blízka i z dále, kteří se už dávno neviděli, si měli tolik co povídat, že dětinský návrh na společné zpívání se setkal s ledovým tichem... Nebylo zřejmě zapotřebí aranžovat společný program.

K desáté se lid začal pomalu rozcházet a rozjíždět do svých norských domovů, obohacen o hezký zážitek právě české mikulášské. Zůstali jenom pořadatelé, aby uklidili, aby sál mohl být v pořádku předán zpět ústavu, který jej tak ochotně propůjčil.

Jistě souhlasí všichni s tím, abych tímto článkem zároveň poděkovala za všechny přítomné obětavým a nápaditým pořadatelům a jejich pomocníkům, zhostili se tohoto úkolu způsobem chvály- a obdivuhodným. Srdečný dík!

Doufejme, že mikulášská se stane každoroční milou tradicí pro nás pro všechny. Výbor ochotně přijímá eventuelní připomínky, rady a návrhy na program, uspořádání atp. pro budoucí mikulášské slavnosti v Oslo.

Olga Portheim

ISSN 0803-7213

Dette er et tidsskrift for FORUM NORGE-TSJEKKOSLOVAKIA

Ansvarlig for dette nummer var Karel Babčický og Vladimír Blazek

Foreningens adresse: Postboks 6760, St. Olavs Plass, 0130 Oslo 1

Medlemskontingent: hovedmedlem kr. 100,-, familiemedlem kr. 60,-

Telefon: (02) 44 96 25, telefaks: (02) 36 11 38, bankgiro: 6241.06.04650, postgiro: 0824 0826 411